

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КОМП'ЮТЕРНИЙ АУДИТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання розрахункової (розрахунково-графічної) роботи
для студентів напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»
заочної форми навчання

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
обліку і аудиту.
Протокол № 10 від 17 квітня 2014 р.

ЧЕРНІГІВ ЧНТУ 2014

Комп'ютерний аудит. Методичні вказівки до виконання розрахункової (розрахунково-графічної) роботи для студентів напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» заочної форми навчання / Укладачі: Петраков Я.В. – Чернігів: ЧНТУ, 2014. – 23 с.

Укладачі: Петраков Ярослав Валерійович, кандидат економічних наук,
доцент

Відповідальний за випуск: Лень Василь Степанович,
заступник завідувача кафедри обліку і
аудиту, кандидат економічних наук,
професор

Рецензент: Скосир Юрій Миколайович, кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку і аудиту Чернігівського національного
технологічного університету

ЗМІСТ

Вступ	4
1 Навчальна програма дисципліни «Комп'ютерний аудит» (за спрощеною формою)	5
2 Зміст і послідовність виконання розрахункової (розрахунково-графічної) роботи.....	5
3 Вибір варіанта розрахункової (розрахунково-графічної) роботи.....	6
4 Вимоги до оформлення розрахункової (розрахунково-графічної) роботи	11
5 Критерії оцінки розрахункової (розрахунково-графічної) роботи	12
Рекомендована література	13
Додаток А – Приклад оформлення титульної сторінки	16
Додаток Б – Перелік теоретичних питань розрахункової (розрахунково-графічної) роботи	17
Додаток В – Порядок розподілу варіантів між студентами	19
Додаток Г – Контрольні питання для заліку з дисципліни	20
Додаток Д – Питання для самоконтролю за темами контрольної роботи	22

Вступ

Дисципліна “Комп’ютерний аудит” є вибірковою і відноситься до циклу професійно-орієнтованих дисциплін напряму підготовки бакалаврів 6.030509 “Облік і аудит”.

Метою дисципліни «Комп’ютерний аудит» є формування у студентів необхідних теоретичних знань та практичних навичок, які дають змогу ефективно використовувати на практиці сучасні інформаційні системи і технології в аудиті на рівні, який відповідав би вимогам підготовки висококваліфікованих фахівців.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- опанування інформаційної бази з комп’ютерного аудиту;
- отримання теоретичних знань щодо комп’ютерних інформаційних систем;
- вивчення методики і техніки обробки масивів даних з використанням аудиторської вибірки та спеціальних програм в сфері аудиту;
- набуття практичних навичок з аудиту з використанням комп’ютерних інформаційних систем.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основне програмне забезпечення в сфері комп’ютерного аудиту;
- основні алгоритми та методики комп’ютерного аудиту;
- порядок застосування аудиторської вибірки при роботі з масивами даних для оцінки та отримання доказів щодо КІС;

вміти:

- практично застосовувати основні вимоги міжнародних стандартів аудиту щодо оцінки КІС підприємства;
- розраховувати аудиторську вибірку та вибіркоче дослідження первинних даних;
- організувати роботу служби внутрішнього аудиту щодо функціонування КІС на підприємстві.

В основі вивчення курсу лежить відвідування студентами лекцій та практичних занять, а також самостійна робота з нормативно-правовою базою, підручниками, навчальними і методичними посібниками, спеціальною літературою з питань застосування в практичній діяльності стандартів бухгалтерського обліку та аудиту.

Робота повинна бути оформлена на стандартних листах і мати зміст. Якщо студент вважає необхідним дати текстові пояснення, то вони повинні бути розміщені перед відповідною таблицею. В кінці роботи повинен бути поданий список використаної літератури.

Методичні вказівки для написання роботи включають короткі пояснення по вибору варіанту розрахункової (розрахунково-графічної) роботи, змісту роботи, порядку виконання та оформлення, список рекомендованої літератури.

1 Навчальна програма дисципліни «Комп'ютерний аудит» (за спрощеною формою)

Змістовий модуль 1. Організація і методика комп'ютерного аудиту.

Тема 1 Комп'ютерне інформаційне середовище в аудиті: сутність, структура, завдання та механізм функціонування

Сутність і структура комп'ютерного інформаційного середовища (КІС). Основні завдання інформаційних систем в аудиті. Механізми функціонування КІС.

Тема 2 Програмне забезпечення для комп'ютерного аудиту: загальний огляд

Основні можливості програм «ІТ-Аудит», «ІТ-inline», «Комп'ютерний аудит», «Analyzer», «SESAM», «IDEA», «TopCAATs». Порівняльний аналіз програмного забезпечення для цілей внутрішнього комп'ютерного аудиту. Оцінка можливості застосування КІС в процесі аудиту.

Тема 3 Основні алгоритми та методики комп'ютерного аудиту

Базові алгоритми отримання доказів щодо моделі та структури КІС. Методики комп'ютерного аудиту при повному та частковому застосуванні КІС.

Тема 4 Аудиторська вибірка масивів даних при комп'ютерному аудиті

Поняття аудиторської вибірки. Види вибірок, методики їх формування та оцінки результатів.

Масиви даних бухгалтерського обліку в цілях аудиторської вибірки. Методики обробки даних спеціалізованим програмним забезпеченням.

Тема 5 Особливості оцінки ризиків та процедури отримання доказів при комп'ютерному аудиті

Особливості оцінки ризику суттєвих викривлень та аудиторського ризику при комп'ютерному аудиті. Процедури отримання аудиторських доказів при використанні КІС.

Тема 6 Використання роботи внутрішнього аудитора при аналізі КІС

Порядок використання інформації внутрішнього аудитора щодо КІС підприємства. Оцінка достовірності та повноти доказів, наданих внутрішнім аудитором.

Тема 7 Підсумкова документація та подальші процедури

Вплив застосовуваних процедур аналізу КІС на думку аудитора. Процедури подальшого використання КІС для цілей системи внутрішнього контролю підприємства.

2 Зміст і послідовність виконання розрахункової (розрахунково-графічної) роботи

Зміст роботи полягає у формуванні теоретичних знань та практичних навичок у студентів з обліку і аудиту за міжнародними стандартами з використанням сучасних інформаційних систем і технологій.

Пропонується така послідовність виконання роботи:

1. Вибір вихідних даних (теоретичних питань) відповідно до порядку, наведеного в розділі 3 та в Додатку В.
2. Розкриття теоретичного питання згідно з обраним варіантом.
3. Виконання практичної частини – розробка алгоритму одержання доказів щодо ефективності функціонування системи внутрішнього контролю підприємства з використанням КІС, виходячи із обраної ситуації.

Кожна розрахункова (розрахунково-графічна) робота складається з послідовно розташованих структурних елементів:

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ;
- теоретична частина (розкриття теоретичного питання);
- практична частина (розробка алгоритму одержання доказів з використанням КІС);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (наводяться лише за потреби).

Граничний термін здачі роботи на кафедру обліку і аудиту (каб. III-203) – за два тижні до початку залікової сесії.

3 Вибір варіанта розрахункової (розрахунково-графічної) роботи

Розрахункова (розрахунково-графічна) робота складається з двох частин: теоретичної (студент розкриває теоретичне питання, обсяг якого складає не більше 5-8 сторінок) та практичної (розробка алгоритму одержання доказів). При написанні розрахункової роботи допускається виконання теоретичної частини (2 питання).

Для виконання розрахункової (розрахунково-графічної) роботи необхідно якнайповніше висвітлити теоретичне питання, яке обираються з контрольних питань по вивченню курсу. Теоретичні питання та практичні ситуації студентами обираються самостійно згідно з варіантом (Додатки Б,В).

Пропонується така послідовність виконання практичної частини розрахункової (розрахунково-графічної) роботи:

1. Розкрити зміст теоретичного питання.
2. Розробити алгоритм одержання доказів щодо обраної ситуації з використанням КІС.

Практичні ситуації

Ситуація 1. Аудиторська фірма здійснює аудит річної фінансової звітності ЗАТ „Прогрес” протягом останніх чотирьох років. Це підприємство має декілька магазинів (у трьох обласних центрах), які торгують непродовольчими товарами, в том складі одягом, меблями та побутовою

технікою. Частина товарів продається у кредит. За результатами проведення процедур аудиту минулого року було виявлено такі факти:

- внаслідок маніпуляцій при узагальненні результатів інвентаризації (врахування пересортиці) встановлено факт незаконного привласнення товарів (мікрохвильової печі, фенів та радіотелефонів);
- безпідставно було списано дебіторську заборгованість (через 2 тижні після фактичного продажу комплекту меблів);
- 24% залишку товарів по групі „одяг” одного з магазинів знаходяться в продажу більше року й мають низький попит.

Підприємство використовує програму 1С:Підприємство-8.2, магазини - 1С:Торгівля і склад 8.2, системи синхронізовані, обмін інформацією ведеться щоденно.

Завдання: розробити алгоритм оцінки ефективності СВК ЗАТ «Прогрес» щодо попередження фактам маніпуляцій та шахрайства з боку працівників.

Ситуація 2. ТОВ „Аудиторська фірма „Аналітик” має у своєму штаті такий персонал (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1 – Інформація про персонал аудиторської фірми

Посада	Кількість, осіб	Досвід роботи, років
Директор (аудитор)	1	15
Заступник директора (аудитор)	1	8
Старший аудитор	3	6, 4, 3
Бухгалтер експерт	4	16, 10, 8, 5
Асистент аудитора	6	3,3,2, 2, 1, 1
Референт	1	5
Бухгалтер	1	3
Разом:	17	X

Загальний обсяг послуг аудиторської фірми формується за рахунок надання таких послуг:

- аудит фінансової звітності як обов’язків так і ініціативний,
- супутні послуги (виконання погоджених процедур стосовно фінансової інформації – перевірка порядку складання податкової звітності, а також підготовка фінансових звітів у форматі МСФЗ),
- інші послуги (консультації з бухгалтерського та податкового обліку, проведення фінансового аналізу, тощо).

На наступний календарний рік ТОВ „Аудиторська фірма „Аналітик” має такий портфель замовлень, щодо постійного кола клієнтів:

Таблиця 3.2 – Портфель замовлень аудиторської фірми "Аналітик"

Клієнт	Вид робіт за договором	Дата представлення результатів робіт	Запланований обсяг робіт, люд.-днів	Обов'язковість участі аудитора
ВАТ „Мир”	Аудит фінансової звітності	квітень	90	так
ВАТ „Мир”	Консультації з податкового обліку	Протягом року щомісяця (абонентське обслуговування)	5 на місяць	Ні, але можлива необхідність залучення
ЗАТ „Продінвест”	Підготовка фінансової звітності у форматі МСФЗ	червень	20	так
ЗАТ „Продінвест”	Аудит фінансової звітності	вересень	40	так
ПП „Пролісок”	Консультації з податкового та бухгалтерського обліку	Протягом року щомісяця (абонентське обслуговування)	2 на місяць	Ні, але можлива необхідність залучення
ТОВ „Весна”	Консультації з податкового та бухгалтерського обліку	Протягом року щомісяця (абонентське обслуговування)	4 на місяць	Ні, але можлива необхідність залучення
ТОВ „Весна”	Аудит фінансової звітності	серпень	20	так
ТОВ „Фінансист”	Перевірка порядку складання декларації з податку на прибуток та попутку на додану вартість	Березень Травень Серпень Листопад	10 10 10 10	Ні, але можлива необхідність залучення
ВАТ „Базис”	Аудит фінансової звітності	березень	25	так
ВАТ „Молпром”	Аудит фінансової звітності	березень	40	так
ЗАТ „Бузок”	Аудит фінансової звітності	липень	50	так
ВАТ „Стандарт”	Аудит фінансової звітності	травень	40	так

Під час проведення аудиту обов'язково до перевірки залучаються: аудитор, старший аудитор або бухгалтер-експерт та один-два асистенти.

При перевірці порядку складання податкової звітності до виконання робіт залучаються: бухгалтер-експерт (старший аудитор за необхідністю) та один-два асистенти.

При виконанні завдань з підготовки фінансової звітності до виконання робіт залучаються: старший аудитор та два асистенти.

Для надання консультаційних послуг залучаються бухгалтер-експерт (старший аудитор та асистент за необхідністю).

Директор та заступник директора аудиторської фірми не приймають безпосередньої участі у проведенні аудиторських процедур, але вони здійснюють функції управління, планування перевірок та контролю якості за проведенням процедур перевірки – приймають результати виконаних робіт та звітують перед замовниками.

Завдання:

1) скласти план роботи аудиторської фірми за наступною формою:

Таблиця 3.3 – Календарний план роботи аудиторської фірми

Місяць	Види робіт		Виконавці
	Назва замовника	Зміст роботи	
Січень			
Лютий			
...			
Грудень			

2) визначити, чи може прийняти аудиторська фірма наступні пропозиції

- від ТОВ „Берегиня” на проведення аудиту фінансової звітності, який повинен бути закінчений в лютому, очікувана трудомісткість - 60 людино-днів;
- від ТОВ „Вена” на проведення перевірки порядку складання податкової звітності, яка повинна бути закінчена в червні, очікувана трудомісткість – 30 людино-днів.

Ситуація 3. Аудиторська фірма уклала договір на проведення аудиту фінансової звітності ТОВ „Промтовари”. Програма перевірки підприємства щодо статті Балансу „Товари” складається з урахуванням таких обставин:

- ТОВ „Промтовари” займається роздрібною торгівлею промислових товарів (жіночий та чоловічий одяг, а також інші супутні товари-аксесуари);
- товари закупаються як Українських постачальників, так і за імпортом;

- підприємство не має власних складів, тому частина товару знаходиться на відповідальному зберіганні;
- між ТОВ „Промтовари” та продавцями, що працюють у торговельному залі укладений договір про колективну матеріальну відповідальність;
- інвентаризація залишків товарів проводиться щоквартально;
- кожний товар ідентифікується штрих кодом;
- формування ціни продажу знаходиться в компетенції старшого товарознавця;
- протягом звітнього року проводились періодичні переоцінки (зміни цін реалізації).

Завдання: розробити програму аудиту КІС по статті Балансу «Товари» ТОВ «Промтовари» за умови, що облік ведеться з використанням спеціального ПЗ «Торгсофт».

Ситуація 4. ЗАТ „Теплоцентр” надає послуги з теплопостачання як підприємствам так і населенню. Загальна кількість споживачів становить біля 1500, з яких 300 – підприємства. Дебіторська заборгованість по розрахунках зі споживачами становить біля 20% загальної маси активів на звітну дату.

Під час дослідження системи внутрішнього контролю було встановлено, що ЗАТ „Теплоцентр” періодично протягом звітнього року проводить звірку взаєморозрахунків з дебіторами-юридичними особами й на звітну дату аудиторам було надано актів звірки взаєморозрахунків від 204 підприємств, що підтверджують заборгованість на дати, які припадають з травня по жовтень звітнього року. Відхилень у розрахунках надані акти не містять. На звітну дату за даними бухгалтерського обліку підприємства питома вага дебіторської заборгованості по розрахунках з юридичними особами становить 54% від загальної маси заборгованості за поставлене тепло.

Завдання: необхідно алгоритм тестування КІС ЗАТ «Теплоцентр» на предмет ефективності попередження та контролю за погашенням дебіторської заборгованості.

Ситуація 5. ВАТ „Електронік” займається виробництвом електронної апаратури. Це підприємство характеризується отриманням одиничних та мілко-серійних замовлень. Для виробництва продукції ВАТ закуповує унікальні комплектуючі, щодо яких не існує активного ринку обігу.

Під час перевірки статті Балансу „Запаси” було встановлено наступні факти:

- залишок запасів на звітну дату протягом трьох останніх років знаходиться приблизно на одному рівні й становить біля 1500,0 тис. грн., проте на кінець звітнього року він збільшився на 14% у порівнянні з початком;
- обсяг реалізації звітнього року збільшився на 6%;
- номенклатура запасів становить більше 30 тис. позицій;
- більше 40% залишку запасів було придбано більше п’яти років назад і зняті з виробництва підприємств-постачальників;
- інвентаризація запасів проводиться один раз на рік перед складанням

річної звітності (у четвертому кварталі) й жодного разу не виявляла будь-яких розбіжностей з обліковими даними;

- за поясненнями керівництва підприємства всі запаси можуть бути у наступному використанні під час гарантійних ремонтів, або можуть бути придбані покупцями продукції в якості запасних частин.

Завдання: розробити алгоритм аудиту запасів підприємства з використанням КІС.

4 Вимоги до оформлення розрахункової (розрахунково-графічної) роботи

Розрахункова (розрахунково-графічна) робота оформлюється на стандартних аркушах паперу. Всі сторінки мають бути пронумеровані. Обсяг роботи не повинен перевищувати 20 сторінок, написаних розбірливим почерком. Робота може бути оформлена в друкованому вигляді, з додержанням наступних стандартів: шрифт – Times New Roman; розмір шрифту – 14 пунктів; відстань між рядками – 1,5 інтервали; параметри сторінки – формат А4; розташування – книжне; поля: ліве – 30 мм, верхнє та нижнє – 20 мм, праве – 15 мм.

На початку роботи вміщується титульний аркуш за встановленою формою із зазначенням дати виконання роботи, підпису виконавця та теми роботи (приклад наведено у Додатку А). За титульним аркушем розміщують послідовно: зміст роботи, вступ, основну частину роботи, висновки і пропозиції, список використаної літератури, додатки.

Вступ, кожний розділ, висновки і список використаної літератури починаються з нової сторінки. У тексті назва кожного параграфу виділяється окремим рядком.

Для спрощення сприйняття інформації бажано використання таблиць та рисунків. Великі за обсягом таблиці слід виносити в додатки. При оформленні таблиць слід пам'ятати, що таблиці розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання у роботі.

Таблиці нумеруються окремо від рисунків послідовною нумерацією арабськими цифрами в межах розділу, де вони знаходяться (за винятком додатків). Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: “Таблиця 1.2.” (друга таблиця першого розділу). Слово “Таблиця _” вказують один раз зліва над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: “Продовження таблиці _____” з зазначенням номера таблиці. Аналогічно відображають і графічні матеріали (діаграми, графіки, схеми, тощо), лише їх підпис здійснюється безпосередньо під такою діаграмою, схемою і починається зі слова “Рисунок_”, після чого вказується номер рисунка (складається з номерів розділу та порядкового номера рисунка, відокремлених крапкою) та наводиться його назва.

Якщо у розрахунковій (розрахунково-графічній) роботі наводяться формули, то вони повинні бути пронумеровані та набрані за допомогою редактора формул MS Equation 3.0.

5 Критерії оцінки розрахункової (розрахунково-графічної) роботи

Робота повинна бути оформлена відповідно до вимог вищої школи. Оцінка роботи здійснюється шляхом її зарахування чи незарахування.

Зарахованою вважається робота, в якій реалізована значна частина вимог, що пред'являються до неї. Допускається 2-3 незначних помилок при вирішенні практичної частини роботи. У роботі наявні окремі неточності при формуванні відповіді на теоретичні питання. При захисті студент повинен показати вміння доповісти про основні результати роботи, і захистити окремі її положення, вміння відповідати відповідно до вимог культури праці спеціаліста, добре орієнтуватись у матеріалах роботи і пояснювати їх.

Незарахованою вважається робота, в якій не реалізовані в повній мірі вимоги, що пред'являються до неї, допущено понад 4 помилки при вирішенні практичної частини роботи або у роботі наявні значні недоліки при формуванні відповіді на теоретичні питання. При захисті студент не показав вміння доповісти про основні результати роботи і захистити окремі її положення, відповідати відповідно до вимог культури праці спеціаліста, добре орієнтуватись у матеріалах роботи і пояснювати їх.

Студентові, який не захистив роботу, призначається новий термін переробки і захисту роботи. Повторний захист проводиться лише у присутності не менше, ніж двох викладачів кафедри.

Рекомендована література

Основна література

1. Дегтяренко А.В. Перешкоди на шляху до розповсюдження комп'ютерного аудиту в Україні [Електронний ресурс]/ А.В. Дегтяренко // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент». – 2012. – Випуск 4(52). – С.20-25. - Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/vsna/ekon/2012_4/06.pdf
2. Івахненко С.В. Комп'ютерний аудит: контрольні методики і технології / С.В. Івахненко. – К.: Знання, 2005. – 286 с.
3. Івахненко С.В. Поняття комп'ютерного контролю та аудиту [Електронний ресурс]/ С.В. Івахненко // Менеджмент. – 2009. - №11. - Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Menedzhment/2009_11/ivachnenko.html
4. Computer Assisted Auditing / Susan Combs // Texas Comptroller of Public Accounts. – April 2007. – 2 р. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.window.state.tx.us/taxinfo/taxpubs/tx96_334.pdf
5. Computer Assisted Audit Program / Bryan Kelly. – Washington (D.C.): Taxpayer Services Division, 2011. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://dor.wa.gov/docs/pubs/excisetax/auditcollection/caap.pdf>
6. Computer Auditing – Control Matters [Електронний ресурс]/ David Chow // Режим доступу: <http://www.hkiaat.org/images/uploads/articles/Computer.pdf>
7. Computer Auditing / Department of Accountancy Master's Degree Program. – Johannesburg: University of Johannesburg, 2013. – 14 р. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.uj.ac.za/EN/Faculties/ecofin/accounting/coursesandprogrammes/Postgraduate/Documents/MCom%20%20BROCHURE%20Computer%20Auditing.pdf>
8. Principles of Computer Assisted Audit Techniques. – AuditNet, 2003. – 32 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://faculty.usfsp.edu/gkearns/Articles_Fraud/Principles%20of%20Computer%20Assisted%20Audit%20Techniques.pdf .

Допоміжна література

1. Івахненко С.В. Інформаційні технології в аудиті та внутрішньогосподарському контролі / С.В. Івахненко. – Автореф. на здобуття наук.ступ. д.е.н. – 08.00.09. – К.: КНЕУ, 2011. – 28 с.
2. Компьютерные информационные системы в аудите. Учебное пособие / под ред. проф. В.И. Подольского. – М.: ЮНИТИ, 2012. – 159 с.
3. Компьютерные программы для автоматизации аудиторской деятельности [Електронний ресурс]/ Д.В. Чистов, С.М. Долгалев // Финансовый университет (финансовая академия). Режим доступу: http://fa-kit.ru/main_dsp.php?top_id=376
4. Луценко Е.О. Информационные системы и технологии в аудите

[Електронний ресурс]/ Е.О. Луценко. - Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6722/2/Lutsenko.pdf>

5. Подольский В.И. Компьютерные информационные системы в аудите. Учебное пособие / В.И. Подольский, Н.С. Щербакова, В.Л. Комиссаров. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2012. – 159 с.

6. Романов А.Н. Автоматизация аудита. Учебное пособие / А.Н. Романов, Б.Е. Одинцов. - М: Аудит, ЮНИТИ, 1999. - 336 с.

7. Сухарева Л.О. Проблемні аспекти автоматизації аудиту в Україні [Електронний ресурс]/ Л.О. Сухарева, О.О. Мігуліна // Збірник наукових праць «Економічні науки». – Серія «Облік і фінанси». – 2011. – Випуск 8 (29). – Ч.4. Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_oif/2011_8_4/30.pdf

8. A Guide to Computer Assisted Audit Techniques. – Massachusetts: Commonwealth Department of Revenue, 2006. – 9 p. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.mass.gov/dor/docs/dor/publ/pdfs/caat.pdf>

9. An Introduction to Computer Accounting. – London: Barclay Simpson, 2011. – 20 p. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.barclaysimpson.com/document_uploaded/Introduction%20to%20Computer%20Audit.pdf

10. An Investigation of Factors Influencing the Use of Computer-Related Audit Procedures / Diane Janvrin, James Bierstaker, D. Jordan Lowe // Journal of Information Systems. – 2009. – Vol.23, No.1. – PP. 1-21. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.bus.iastate.edu/djanvrin/acct484584/readings/05%201_22-3.pdf

11. Audit Techniques for Electronic Records and Data Systems / Chapter 4 in Audit Techniques for Electronic Records by Ken Johnson, Louise Quaal, Alta Chesney. – U.S. Internal Revenue Service, 2008. – 40 p. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.irs.gov/pub/irs-tege/epche403.pdf>

12. Auditing in a Computer-Based Environment / Peter Byrne // Student Accountant. – 2009. – No. 8. – PP.17-20. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.chinaacc.com/upload/html/-2013/06/27/lixingcun664dfe3a070b47b7bf32254d6f6c6151.pdf>

13. Computer Usage in the Audit Process: A Comparison of Large vs. Small Firms [Електронний ресурс]/ James R King, Jr., Suzanne C. Abbe // Baylor University Research Papers. – 1990. – No. 7. – 7 p. - Режим доступу: <http://www.sbaer.uca.edu/research/ssbia/1990/PDF/07.pdf>

14. Computer Assisted Audit Techniques (CAAT) - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://opentuition.com/wp-content/blogs.dir/1/files/group-documents/15/1289480671-COMPUTERASSISTEDAUDITTECHNIQUES.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Компьютерный аудит – Официальный сайт компании [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.compaud.com/>

2. Computer-aided audit tools. Wikipedia - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Computer-aided_audit_tools

3. Computer Auditing Course. ICT Consults web-site - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ict.co.ug/downloads/ca.pdf>
4. International Standard on Auditing 401 Auditing in a Computer Information Systems Environment [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.icisa.cag.gov.in/Background%20Material-IT%20Environment/IT-Audit-Environment/Auditing%20in%20a%20Computer%20Information%20Systems%20Audit%20.pdf>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернігівський національний технологічний університет
Кафедра обліку і аудиту

РОЗРАХУНКОВА РОБОТА

з дисципліни
«Комп'ютерний аудит»

Напрямок підготовки 6.030509 “Облік і аудит”

Курс 4, група ЗОА-121

Булгакова Людмила Іванівна

Варіант 5, студквиток № 122222

Перевірив к.е.н., доцент Петраков Я.В.

“ _____ ” _____ 20_р.

Чернігів ЧНТУ 2014

Додаток Б – Перелік теоретичних питань розрахункової (розрахунково-графічної) роботи

1. Сутність комп'ютерного інформаційного середовища (КІС).
2. Структура комп'ютерного інформаційного середовища (КІС).
3. Основні завдання інформаційних систем в аудиті.
4. Отримання розуміння інформаційних систем клієнта згідно з МСА 315.
5. Механізми функціонування КІС для традиційного підприємства.
6. Механізми функціонування КІС для малого підприємства.
7. Механізми функціонування КІС для ІТ-підприємства.
8. Основні можливості програми «ІТ-Аудит» для цілей комп'ютерного аудиту.
9. Основні можливості програми «ІТ-inline» для цілей комп'ютерного аудиту.
10. Основні можливості програми «Компьютерный аудит» для цілей комп'ютерного аудиту.
11. Основні можливості програми «Analyzer» для цілей комп'ютерного аудиту.
12. Основні можливості програми «SESAM» для цілей комп'ютерного аудиту.
13. Основні можливості програми «IDEA» для цілей комп'ютерного аудиту.
14. Основні можливості програми «TopCAATs» для цілей комп'ютерного аудиту.
15. Порівняльний аналіз програмного забезпечення для цілей внутрішнього комп'ютерного аудиту.
16. Оцінка можливості застосування внутрішньо-фірмових КІС в процесі аудиту.
17. Базові алгоритми отримання доказів щодо моделі КІС.
18. Базові алгоритми отримання доказів щодо структури КІС.
19. Методики комп'ютерного аудиту при повному застосуванні КІС.
20. Методики комп'ютерного аудиту при частковому застосуванні КІС.
21. Поняття аудиторської вибірки.
22. Види аудиторських вибірок.
23. Методики формування аудиторської вибірки для аналізу КІС.
24. Методика оцінки результатів аудиторської вибірки для аналізу КІС.
25. Масиви даних бухгалтерського обліку в цілях аудиторської вибірки.
26. Методики обробки даних спеціалізованим програмним забезпеченням.
27. Особливості оцінки ризику суттєвих викривлень при комп'ютерному аудиті.
28. Вплив оцінених та ідентифікованих ризиків на вибір та зміст процедур по суті
29. Взаємозв'язок між ІТ-середовищем підприємства та його інформаційною системою обліку.

Продовження додатку Б

30. Особливості оцінки аудиторського ризику при комп'ютерному аудиті.
31. Процедури отримання аудиторських доказів при використанні КІС.
32. Порядок використання інформації внутрішнього аудитора щодо КІС підприємства.
33. Оцінка достовірності та повноти доказів, наданих внутрішнім аудитором.
34. Вплив застосовуваних процедур аналізу КІС на думку аудитора.
35. Процедури подальшого використання КІС для цілей системи внутрішнього контролю підприємства.
36. Переваги та недоліки комп'ютерного аудиту в Україні.
37. Оцінка безпеки ІТ-середовища в процесі комп'ютерного аудиту.
38. Оцінка безперервності при проведенні комп'ютерного аудиту.
39. Оцінка електронного бізнесу в процесі комп'ютерного аудиту.
40. Оцінка ТСП/ІР з'єднань для цілей комп'ютерного аудиту.
41. Основні елементи безпеки бухгалтерських даних в комп'ютерному інформаційному середовищі.
42. Принципи проведення комп'ютерного аудиту.
43. Оцінка факторів, що впливають на ефективність КІС.
44. Комп'ютерний аудит супутніх аудиту послуг.
45. Аудит інформаційних технологій як складова традиційного аудиту.
46. Планування аудиту в комп'ютерному середовищі.
47. Комп'ютерне шахрайство: визначення та ознаки
48. Програми аудиту внутрішньо-фірмових стандартів щодо КІС.
49. Методи дослідження файлів баз даних за допомогою спеціальних програмних продуктів.
50. Роль вибірки при проведенні комп'ютерного аудиту.
51. Модель аудиторської програмної системи.
52. Типи комп'ютеризованих методів аудиту.
53. Фактори впливу на аудиторську думку при застосуванні комп'ютерних технологій.
54. Вимоги до безпеки інформаційного забезпечення при проведенні аудиторських перевірок.
55. Мета і основні елементи методології комп'ютерного аудиту.
56. Особливості зміни методології аудиту при застосуванні комп'ютерної техніки.
57. Тестування програмного забезпечення.
58. Засоби і методи контролю в умовах КІС.
59. Контроль за виконанням облікових записів у комп'ютеризованих систем бухгалтерського обліку.
60. Методика тестування КІС підприємства аудитором.

Додаток В – Порядок розподілу варіантів між студентами

Таблиця В.1 – Розподіл варіантів для виконання розрахункової роботи

Порядковий номер студента в списку групи	Номер варіанту теоретичного питання	Номер варіанту практичної ситуації
1	1, 60	1
2	2, 59	2
3	3, 58	3
4	4, 57	4
5	5, 56	5
6	6, 55	1
7	7, 54	2
8	8, 53	3
9	9, 52	4
10	10, 51	5
11	11, 50	1
12	12, 49	2
13	13, 48	3
14	14, 47	4
15	15, 46	5
16	16, 45	1
17	17, 44	2
18	18, 43	3
19	19, 42	4
20	20, 41	5
21	21, 40	1
22	22, 31	2
23	23, 32	3
24	24, 33	4
25	25, 34	5
26	26, 35	1
27	27, 36	2
28	28, 37	3
29	29, 38	4
30	30, 39	5

Додаток Г – Контрольні питання для заліку з дисципліни

1. Сутність комп'ютерного інформаційного середовища (КІС).
2. Структура комп'ютерного інформаційного середовища (КІС).
3. Основні завдання інформаційних систем в аудиті.
4. Отримання розуміння інформаційних систем клієнта згідно з МСА 315.
5. Механізми функціонування КІС для традиційного підприємства.
6. Механізми функціонування КІС для малого підприємства.
7. Механізми функціонування КІС для ІТ-підприємства.
8. Основні можливості програми «ІТ-Аудит» для цілей комп'ютерного аудиту.
9. Основні можливості програми «ІТ-inline» для цілей комп'ютерного аудиту.
10. Основні можливості програми «Компьютерный аудит» для цілей комп'ютерного аудиту.
11. Основні можливості програми «Analyzer» для цілей комп'ютерного аудиту.
12. Основні можливості програми «SESAM» для цілей комп'ютерного аудиту.
13. Основні можливості програми «IDEA» для цілей комп'ютерного аудиту.
14. Основні можливості програми «TopCAATs» для цілей комп'ютерного аудиту.
15. Порівняльний аналіз програмного забезпечення для цілей внутрішнього комп'ютерного аудиту.
16. Оцінка можливості застосування внутрішньо-фірмових КІС в процесі аудиту.
17. Базові алгоритми отримання доказів щодо моделі КІС.
18. Базові алгоритми отримання доказів щодо структури КІС.
19. Методики комп'ютерного аудиту при повному застосуванні КІС.
20. Методики комп'ютерного аудиту при частковому застосуванні КІС.
21. Поняття аудиторської вибірки.
22. Види аудиторських вибірок.
23. Методики формування аудиторської вибірки для аналізу КІС.
24. Методика оцінки результатів аудиторської вибірки для аналізу КІС.
25. Масиви даних бухгалтерського обліку в цілях аудиторської вибірки.
26. Методики обробки даних спеціалізованим програмним забезпеченням.
27. Особливості оцінки ризику суттєвих викривлень при комп'ютерному аудиті.
28. Вплив оцінених та ідентифікованих ризиків на вибір та зміст процедур по суті
29. Взаємозв'язок між ІТ-середовищем підприємства та його інформаційною системою обліку.
30. Особливості оцінки аудиторського ризику при комп'ютерному аудиті.
31. Процедури отримання аудиторських доказів при використанні КІС.

Продовження додатку Г

- 32.Порядок використання інформації внутрішнього аудитора щодо КІС підприємства.
- 33.Оцінка достовірності та повноти доказів, наданих внутрішнім аудитором.
- 34.Вплив застосовуваних процедур аналізу КІС на думку аудитора.
- 35.Процедури подальшого використання КІС для цілей системи внутрішнього контролю підприємства.
- 36.Переваги та недоліки комп'ютерного аудиту в Україні.
- 37.Оцінка безпеки ІТ-середовища в процесі комп'ютерного аудиту.
- 38.Оцінка безперервності при проведенні комп'ютерного аудиту.
- 39.Оцінка електронного бізнесу в процесі комп'ютерного аудиту.
- 40.Оцінка ТСП/ІР з'єднань для цілей комп'ютерного аудиту.
- 41.Основні елементи безпеки бухгалтерських даних в комп'ютерному інформаційному середовищі.
- 42.Принципи проведення комп'ютерного аудиту.
- 43.Оцінка факторів, що впливають на ефективність КІС.
- 44.Комп'ютерний аудит супутніх аудиту послуг.
- 45.Аудит інформаційних технологій як складова традиційного аудиту.
- 46.Планування аудиту в комп'ютерному середовищі.
- 47.Комп'ютерне шахрайство: визначення та ознаки
- 48.Програми аудиту внутрішньо-фірмових стандартів щодо КІС.
- 49.Методи дослідження файлів баз даних за допомогою спеціальних програмних продуктів.
- 50.Роль вибірки при проведенні комп'ютерного аудиту.
- 51.Модель аудиторської програмної системи.
- 52.Типи комп'ютеризованих методів аудиту.
- 53.Фактори впливу на аудиторську думку при застосуванні комп'ютерних технологій.
- 54.Вимоги до безпеки інформаційного забезпечення при проведенні аудиторських перевірок.
- 55.Мета і основні елементи методології комп'ютерного аудиту.
- 56.Особливості зміни методології аудиту при застосуванні комп'ютерної техніки.
- 57.Тестування програмного забезпечення.
- 58.Засоби і методи контролю в умовах КІС.
- 59.Контроль за виконанням облікових записів у комп'ютеризованих систем бухгалтерського обліку.
- 60.Методика тестування КІС підприємства аудитором.

Додаток Д – Питання для самоконтролю за темами контрольної роботи

1. В чому полягає мета дисципліни?
2. Розкрийте зміст сутності та структури комп'ютерного інформаційного середовища (КІС).
3. В чому полягають основні завдання інформаційних систем в аудиті.
4. Назвіть базові механізми функціонування КІС.
5. Перелічіть основні функціональні можливості програми «ІТ-Аудит».
6. Перелічіть основні функціональні можливості програми «ІТ-inline».
7. Перелічіть основні функціональні можливості програми «Комп'ютерний аудит».
8. Перелічіть основні функціональні можливості програми «Analyzer».
9. Перелічіть основні функціональні можливості програми «SESAM».
10. Перелічіть основні функціональні можливості програми «IDEA».
11. Перелічіть основні функціональні можливості програми «TopCAATs».
12. В чому полягають переваги програмного забезпечення для цілей внутрішнього комп'ютерного аудиту?
13. Методики оцінки можливості застосування КІС в процесі аудиту.
14. Назвіть базові алгоритми отримання доказів щодо моделі та структури КІС.
15. Які методики комп'ютерного аудиту при повному та частковому застосуванні КІС вам відомі?
16. Поняття аудиторської вибірки.
17. Види вибірок, методики їх формування та оцінки результатів.
18. Масиви даних бухгалтерського обліку в цілях аудиторської вибірки.
19. Які методики обробки даних спеціалізованим програмним забезпеченням вам відомі?
20. В чому полягають особливості оцінки ризиків та процедури отримання доказів при проведенні комп'ютерного аудиту?
21. В чому полягають особливості оцінки ризику суттєвих викривлень та аудиторського ризику при комп'ютерному аудиті.
22. Назвіть процедури отримання аудиторських доказів при використанні КІС.
23. В чому полягає сутність використання роботи внутрішнього аудитора при аналізі КІС?
24. Порядок використання інформації внутрішнього аудитора щодо КІС підприємства.
25. Які методики оцінки достовірності та повноти доказів, наданих внутрішнім аудитором, вам відомі?
26. В чому полягає вплив застосовуваних процедур аналізу КІС на думку аудитора?
27. Які процедури подальшого використання КІС для цілей системи внутрішнього контролю підприємства вам відомі?
28. В чому полягає сутність середовища комп'ютерних систем?

Продовження додатку Д

29. Особливості аудиту в умовах КІС та автоматизованого бухгалтерського обліку.
30. Назвіть основні методи перевірки в інформаційних системах.
31. Які ви знаєте фактори впливу на проведення КА в умовах автоматизованих систем обліку?
32. В чому полягає планування аудиторських процедур у середовищі КІС?
33. Які ви знаєте особливості планування аудиторської перевірки в умовах функціонування КІС.
34. Назвіть засоби і методи контролю в умовах КІС.
35. В чому полягають засоби контролю модифікації автоматизованих систем обліку?
36. Які існують засоби контролю доступу до інформації, що міститься в автоматизованих системах обліку?
37. Назвіть засоби контролю фізичної безпеки інформації в обліку і аудиті?
38. Основні процедури тестування програмного забезпечення в сфері КІС.
39. Сутність методу тестових даних при комп'ютерному аудиті.
40. Особливості зміни методології аудиту при застосуванні комп'ютерної техніки.
41. Види аудиту, які використовуються за різних способів обробки облікової інформації.
42. Мета і основні елементи методології комп'ютерного аудиту.
43. Класифікація методів аудиту.
44. Послідовність проведення аудиту в комп'ютерному середовищі
45. Оцінка аудиторського ризику при проведенні комп'ютерного аудиту.
46. Вимоги до безпеки інформаційного забезпечення при проведенні аудиторських перевірок.
47. Запропонуйте класифікацію засобів інформаційної безпеки.
48. Перерахуйте особливості планування непередбачуваних ситуацій.
49. Назвіть фактори впливу на рівень аудиторського висновку при застосуванні комп'ютерних технологій.
50. Які складові вимог до досвіду аудитора в середовищі ІТ вам відомі?